

[Transcript] Forklart / «Droneangrepet» i Moskva: Angrep Putin seg selv?

Hei, Marit Ebikstadter gjelder denne her.
Vanligvis, så er jeg jo programleder i forklart,
men det er jo i stund siden sist,
og det er fordi jeg håper med noe andre greier.
Det er nemlig en ny podcast.
Der er en dykkene i spørsmål som ikke har noe enkelt svar,
som Ukraina-krigen.
Hva er det som gjør at Solata til syngelatene frivillig spring inn i døden?
Jeg tror ikke jeg kan sammenligne deg med noen ting som har skjedd i livet mitt før.
Og kjenner vi til å skjønne det hvis KOA blir bevisst?
Når du proseserer informasjon og tar intelligente beslutninger,
da er vi farlig nær tenking.
Eller hva med det her?
Hvordan ble et bank på i dør i Bergen for 30 år siden staten på en av årets mest bribende debatten?
Det er sjang som på at dette kunne gå galt på en veldig stund.
Nei, du får komme deg inn i podmeappen eller aftenpostenappen og høre ASAP.
Dyptikk hete podcasten, og første episode er ut.
Det er en stille og månøklare natt i Ruslands hovedstad.
Plutselig kommer et objekt flyvende inn over Kreml,
som eksploderer over den berømte kupplen, toppen av president Putin's offisielle residenst.
Nattelonstag skal to droner ha blitt skutt ned over festningen Kreml, mitt i hjerte av Moskva.
I alle fall i følge Rusland selv.
Rusterne legger skylden på Ukraina.
Men der mye som peker på at det er Rusland selv som står bak angreppet.
Hvorfor skulle de gjort det?
Og hva kan de i så fall tjene på det?
Du hører på forklart fra aftenposten.
Jeg heter Sinne Søholl, og i dag er det fredag 5. mai.
Onsdag kommer russiske myndigheter med en oppsiktsvekkende nyhet.
To droner skal ha blitt brygt dit forsøk på angreppet selveste Kreml,
og Rusland meldte at de hadde ødelagt disse to droner,
og de pekte rest på Ukraina og på USA.
Helena Kjeggesta, du er journalist i aftenposten.
Vet vi i det hele tatt om den videoen som viser angreppet er ekte?
Videoen er verifisert av uavhengige skilder, og New York Times sier også at den er ekte.
Men er det sånn synlig da at Ukraina kan stå bak et sånt angrepp?
Nå brenner det å smelle det ofte i Rusland om dagen,
og selv om ukrainske myndigheter kategorispernekte angrepp på russiske år,
så er det tegn på at krigen er på vei inn på russiske territorium.
Denne gang har også selveste ukrainske presidenten, Valodimir Zelenski,
sagt at de har ingenting med dette dronangrepp å gjøre.
Vi har ingen bevis på egentlig noe som helst i denne saken.
Fremdeles er det mye uklart rundt hva som har skjedd,
og ikke minst hvem som står bak.

[Transcript] Forklart / «Droneangrepet» i Moskva: Angrep Putin seg selv?

Men eksperter peker på tre muligheter.
At det er ukrainske myndigheter.
At det er uavhengig ukrainske og russiske grupper
som ikke hører til de to landets forsvar.
Og en tredje mulighet som nå løftes frem av flere eksperter,
at det er Russland selv som står bak.
Det høres jo veldig rart ut at et land skal angripe seg selv.
Det gjør jo det, og vi vet ikke hva som har skjedd denne gang heller,
men det er ikke utengrunn at mange peker på at Russland selv kan stå bak.
Det er nemlig ikke vanskelig å se hvordan Putin kan utnytte denne hendelsen til sin fordel.
For dette er et angrep der ingen ble skadet, men det er veldig spektakulert,
og det kan komme godt med i tid å fremme ved.
For lenge har det jo vært snakk om en ukrainsk motoffensive.
I flere måneder har det vært snakk om at Ukrainer forbereder seg på å ta tilbake de områdene
Russland har okkupert i en stor motoffensive.
Så langt ser det ikke ut som den har startet for alvor,
men nå peker eksperterne på fem grunner til at et angrep mot kreml og Putin personlig
kan brukes av Russland til å trappe opp krigen.
Den første grunn til at Russland kan stå bak er at russiske myndigheter kan bruke denne
dronehendelsen
til å begynne angrep på civile og politiske mål i Ukraina.
For fremdeles er det sånn at de russiske angreppen i Ukraina, som er vette veldig brutale,
de framstiller sig i russiske medier som om de gir mål rettet mot militære mål og infrastruktur.
Når det kommer angrep mot civile mål som legger ut i russiske medier,
så oppstår alltid små støtteklæringer rundt omkring i Russland til støtte for ukrainske offere.
Så det er ikke noe russere er veldig komfortabel med det.
Men et angrep mot kreml vil kunne brukes til å rettføre mer mål rett angrep mot
civile og politiske mål i Ukraina.
For en uke siden ble 20 menneske drept i Oman i Ukraina, da et russisk mesil traff en boligblokk.
Og noe stort denne uken ble minst 21 ukrainere drept i Herson, da russiske raketter traffe et
supermarked og en jernbåndstation.
Det virker jo som om Russland har kastet alt de har inn i krigen i Ukraina allerede,
den er jo allerede så vanvittig brutalt.
Men så er det jo sånn at Ukraina nå har et ganske godt fungerende luftvær,
men det begynner å slippe oppfor seg i skjøn.
Og vi har fremdeligst det gode å se mål rett angrep mot regjernes kontoret i Kiv.
Vi har heller ikke sett teppebombing av store områder.
Så hvis de slipper opp for luftværn, så vil man kunne se et teilt nytt nivå av ødelægelse i en allerede
ekstremt ødelæggende krig.
Den andre grunden til at Russland kan tjene på dette angreppe er noe russene har tru ut med flere
ganger før.
Atomvåpen.
Putin har blant annet sagt at det skal utplasseres taktiske mindre atomvåpen i Belarus.
Det er likevel lite sannsynlig at Putin vil bruke atomvåpen mot Ukraina siden konsekvensene ville bli

enorme.

Den tredje måten Putin kan utnyttet dette angrepe på er å skaffa mer russisk støtte til krigen, men krigene er egentlig ganske langt borte for russere flest.

Liv i de aller fleste steder i Rusland, i hvert fall i Moskva, Rusland går det som før, og vanlige russere er ikke så involveret i denne krigen, og de merker den heller ikke nødvendigvis så veldig mye, men skal krigen fortsette med samme brutalitet over lang tid, som mange eksperter tror, så trenger Putin et befolkningens støttan.

Og derfor er og timingen med dette drone angrepe ganske interessant.

Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang bokstavelig tallet inn.

Fulgte grøndedrømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo,

og i dag kan hun skilte med 9 bastur og 32 ansatte.

Reinskapet er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her.

Vi har en regnskapsfører som forstår vår bransje,

og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen,

og alle de smarte løsningene som finnes i regnskapsprogrammet TripleTex.

Vi har brukt TripleTex sin oppstart, og kan genuint anbefale det til andre.

Nå kan du prøve det veldig fleksible regnskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex enn nå gratis.

9. mai i Rusland er omtrent helgeste du får.

Det markerer hele landet, seieren over Nazi-Tyskland,

og eksperter tror at Kreml sitt propaganda-apparat vil bruke dette angreppet,

for det er verkt til å si at dette viser at Ruslandet nødt å forsvare seg,

og nødt å fortsette med det de kallede militære spesialoperasjonen,

og som jeg kaller krig.

Men for å gjøre det, så trenger de jo flere soldater.

I flere runder har Putin rekruttert nye russiske soldater til å kjempe Ukraina,

og i høst ble 300.000 nye soldater hentet i fronten, blant annet pensionister og kriminelle.

Men denne gangen kan det bli vanskelig for vanlige Russere å slippe under.

I høst ble det jo gjennomført en ekstremt karotisk mobilisering,

og da klarte veldig mange nå bare stick av fra Rusland eller bare hjemmer seg ut på landsbygd.

Nå trenger Rusland flere soldater igjen,

men denne gang er det altså blitt gjennomført en digitaliseringsprosess

som skal gjøre det lettere å få kontroll på egen befolkning.

Hva betyr det?

Det er sånn i Rusland at veldig mye eksisterer kun på papirer med stempler på,

som ligger fysisk på et eller anden, kontoret et eller anden sted.

Og i høster så såg meg at det ble kaos,

da inkalsene til det som skulle bli soldater måtte leveres på papir,

og de måtte leveres personlig gjennom sånnne lokale rekryteringskontoret.

Og det de skal gjøre nå er at denne utleveringen av inkalingen,

den skal digitaliseres.

Alle som motor en sånn elektronisk inkaling er pliktig til å møte opp på et rekryteringskontoret.

Og hvis du ikke møter opp, så får du forbudt mot å reise utlands.

[Transcript] Forklart / «Droneangrepet» i Moskva: Angrep Putin seg selv?

Så dette kan jo bety at det kommer en ny mer omfattende mobilisering av Ruslands unge menn på et eller anden tidspunkt.

Hvordan henger det sammen med det anivelige dronangreppet mot Kremla?

Ja, det er jo godt spørsmål,

men det har rett og slett vært litt vanskelig å få klare hvorfor ungerussiske menn skal risikere livetitt

i en litt vakt på grunn av krig i Nabolane,

eller det er jo ikke krigengang, det er en spesialoperasjon.

Men hvis de nå starter en ny mobilisering, så skader de ikke å ha et angrepp mitt i Moskva oppi grunn av det med.

Den femte og siste grunnen handler om potensel,

for han er veldig opptatt av hva som kommer til å stå om han i historiebøkene.

Torsdag var rusiske statelige medier fuller og overskrifter om at dette angreppet var et angrepp på Kremmel og på Putin personlig.

Det tross for at han nesten aldri overnatte i Kremmel, og at det var i følge videoer en relativt små eksplosjon.

Men når historien om krigen skal skrives, så vil dette angreppet i rusiske medier stå igjen som et angrepp på Putin sjøl.

Det er en neptilfellig.

Landet mye på Putin er jo nesten sykkelig opptatt av hvordan historien om han sjøl og hans styre vil se ut.

Og onsdag så blir det jo å skrive et nytt kapittel, og det er egentlig et kapittel der han framstiller seg sjøl som et offer.

Så disse fem grunne gjør at mange eksperter tror at Ruslan kan stå bak angreppet selv.

Men igjen, vi vet fortsatt ikke hva som egentlig har skjedd.

For på den andre siden, det er noe som skuller med denne historien.

Dette dronangreppet ser jo nettelig ganske dumt ut.

For hva sier det om det rusiske luftforsvare at de slipper en dronel inn i det allerhelligste?

Hvor god kontroll har det over Ruslan egentlig på sikkert i det eget land?

Det sier jo rettes lett at dette luftforsvare ikke fungerer særlig godt, helt enkelt og gæt.

Hvis Ukrainer har fått det dette her, er ikke det ganske flaut for Putin?

På videoen så er dronen godt synlig, og den kommer jo seg helt inntil kuppelen i Kremlin, Vladimir Putin's residents.

Og at noen klarer å nå frem til makten senter min Moskva med dronen.

Ja, det stiller Ruslan i stor forlegenhet. Det må jo være ganske flaut.

Og så er det jo sånn at dronen må ha flytt 450 km fra Ukraines grense helt inntil Kremlin.

Og så vet vi jo at Ukrainer har droner som kan gjøre det, og har jo sett at det har vært dronangrepp tidligere i Ruslan.

Og vi vet jo at det er mange i Kiev som føler at de ikke lenger har noe å ta opp.

Ruslan har jo liksom, de har jo bomba sykehus, de har bomba boligblokker, og de har tatt vermen, og de har tatt vann fra civilbefolkningen.

Altså de har tatt enormt mange liv og hverdagen fra et helt land.

Det er ikke rart om det finnes ukrainske miljøer som tenker at de vil slå tilbake,

og då slå tilbake mot mannen som starter hele krigen, Vladimir Putin.

[Transcript] Forklart / «Droneangrepet» i Moskva: Angrep Putin seg selv?

Du har hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var Helene Sjøggesta som tok deg gjennom teoriene om hvorfor Ruslan eventuelt kan stå bak angreppe mot Kremlin.

Denne episoden er laget av produsent Olaf Eggesvik og meg Sunne Søhol.

Resten av forklart er Anders Weberg, Jenny Fjølland og Philip A. Johannesborg.

Du har hørt lyd fra nyhetsbureauet AP og den statelige russiske TV-kanalen Ruscha One.